

Съвет по правни въпроси и вътрешна политика

тема „Работещи институции – фактор за развитие“

тези от Александра Николова

На пръв поглед изглежда напълно абсурдно член на дадено общество да не желае работещи институции, лесен достъп до продуктите или услугите, които предоставят, модерни начини на комуникация между публичния и частния сектор, премахване на неизброимите и често непредвидими етапи на една административна процедура, правосъдие в разумен срок или смислени тези. Ако всеки се стреми към изброените неща, то защо те не са факт?

Отговорът се крие в готовността на хората към промяна. Промяната се възприема с изцяло положителни конотации за сметка на устойчивостта. Когато промяната се възприема като нещо желано, което ще доведе до добри резултати, аргументите в полза на устойчивостта и приемствеността остават малко и незначителни. Радикалните реформи, които зачеркват всичко старо, за да започнат „на чисто“ с нови и гръмки призови рядко дават добри резултати. Лесните и примамливи тези, шлагерите и лозунгите осакатяват разумния и продуктивен политически процес. Моето желание е да наклоня везната в полза на устойчивостта. Зрялост, натрупване, опит, осмисляне и време това са все ползи, които израстват в полето на устойчивостта. Целта на институциите е да помнят, когато хората забравят. И още повече – когато прекалено често изменяш правилата на играта, никой не иска повече да играе.

1. Работещите институции като гаранция за правата и свободите на човека;

Възвръщането на доверието в институциите трябва да тръгне отдолу нагоре. Хората трябва да научават за резултатите, които е постигнала дадена институция от личен опит, а не от телевизията.

2. Достъпност и прозрачност в дейността на институциите за гражданите;

Принципът „едно гише“ трябва да се прокара безкомпромисно. Често лутането из дадена администрация, различните изисквания, различаващи се от нормативните, и необходимостта да попаднеш на добросъвестен служител са нещо, с което хората се сблъскват ежедневно и това е впечатлението им за цялостното управление на държавата.

3. Електронното гласуване като фактор за повишаване на представителността и на доверието в институциите;

Късането, съгването и разгването на бюлетини трябва да е алтернативата на електронното гласуване, а не обратното.

4. Електронното управление – улеснен, достъпен и ефикасен начин за комуникация и контрол върху институциите;

По-добра организация и оптимизация на работните процеси ще освободи много ресурс за държавата и ще олекоти неимоверно държавния апарат, който не функционира заради собствената си тежест.

5. Електронното правосъдие – ефективно, справедливо и в разумен срок правосъдие;

Правосъдието е нещо, което изисква време, специални знания и което се нуждае от формален процес и лично участие на страните. Съдебният процес е свързан с една определена доза церемониалност, от която не следва да бъде лишаван.

За електронно правосъдие може да се мисли в областта на административните нарушения и наказания, което ще доведе до по-добра събираемост на вземанията на държавата и по-добър контрол.

6. Ефективни механизми за предотвратяване на корупция, конфликт на интереси и други форми за злоупотреби в публичната власт;

Това е една от областите, която в най-висока степен би следвало да разчита на натрупване и узряване на обществото. Грешно е да се търси нов подход на всеки 5 години. Предотвратяването на корупцията следва да се осъществява систематично. Периодично да се анализира натрупания опит, с цел преосмисляне и прецизиране на процедурите. Устойчива политика в тази насока, ясни правила, които не се променят и най-вече непосредствена връзка между анализа и контрола, ще дадат резултат.

7. Работещи институции V. популисти и месии.

Няма нищо по-вредно за едно общество от свеждането му до публика на собствената му съдба. Обществото се състои от граждани, а не от жертви – от хора, които познават правата си, механизмите за влияние и с желание за действие. Провеждането на политика чрез телевизията превръща управлението в един „сериал“, а гражданите в зрители, чиито очаквания са минимални и се свеждат до качеството на предоставеното им забавление.